

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Aleksander
Nazwisko: Pogorzelski
Miejsce urodzenia: Pluszcz
Data urodzenia: 06-06-1905
Imię ojca: Kazimierz
Imię matki: Władysława
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Rozpracowanie Obiektowe (RO) krypt. „Mewa” prowadzone przez WUBP w Szczecinie oraz Wydział I WUBP w Koszalinie, a następnie Wydz. II WUds.BP w Koszalinie w latach 1951-1955 . Materiały dotyczą byłych żołnierzy i oficerów polskich wojsk powietrznych w Wielkiej Brytanii oraz innych formacji wojskowych, którzy po wojnie powrócili do Polski. Organy bezpieczeństwa uznały, że osoby te mogą potencjalnie być wrogo ustosunkowane do ustroju komunistycznego oraz pozostawać w kontakcie z wywiadem brytyjskim. Aleksander Pogorzelski był rozpracowywany w ramach ww. sprawy jako przedwojenny zawodowy oficer, który w czasie kampanii wrześniowej dostał się do niewoli niemieckiej, z której zbiegł, a po ujawnieniu się władzom radzieckim został internowany. Z ZSRR wyszedł wraz z „armią Andersa” (choć możliwe, że w innych okolicznościach - nie ustalono dokładnie) przez Iran, Iran, Egipt. Ostatecznie służył w Anglii jako dowódca oddziału interpretacji zdjęć lotniczych. Następnie służył we Włoszech. Zgodnie z ustaleniami UB Aleksander Pogorzelski był przeciwny powrotowi oficerów i żołnierzy do komunistycznej Polski, ostatecznie sam zdecydował się na powrót w 1947 roku. Wykorzystana agentura twierdziła, iż jest „zdecydowanym wrogiem Polski Ludowej”.	IPN Sz 00102/79 (239/IV).	
Sprawa Obiektowa (SO) krypt. „Mewa”, wszczęta przez Dep. I MBP i prowadzona w latach 1949-1955, dotycząca Polaków, byłych żołnierzy RAF-u, którzy powrócili do kraju po II wojnie światowej z Wielkiej Brytanii. Materiały zawierają m.in. wykazy osób figurujących w sprawie, raporty o wszczęciu i przebiegu rozpracowania obiektowego, wykazy byłych członków RAF, charakterystyki, doniesienia agenturalne, notatki służbowe, telefonogramy, karty repatriacyjne z fotografiami, korespondencję itp. Aleksander Pogorzelski był rozpracowywany jako przedwojenny oficer Wojska Polskiego i „zdecydowany wróg Polski Ludowej”.	IPN BU 00231/1 t. 1-24 (1/IV).	

<p>Sprawa Obiektowa (SO) krypt. „Mewa” (rej. Sz 6/1949), prowadzona przez Wydz. I WUBP w Szczecinie w latach 1949-1952, związana z rozpracowaniem polskich żołnierzy i personelu służącego w siłach lotniczych na terenie Wielkiej Brytanii, którzy po wojnie osiedlili się na terenie woj. szczecińskiego. Z materiałów wynika, że Aleksander Pogorzelski w 1940 roku wstąpił do Wojska Polskiego na terenie ZSRR. Następnie odbył kurs inspekcji lotniczych na terenie Egiptu. Do Polski powrócił w 1947 roku, gdzie poddano go rozpracowaniu. UB poprzez agenturę usiłowała ustalić jego działalność w czasie pobytu w Anglii i obecną.</p>	<p>IPN Sz 009/1473 (13325/II).</p>
<p>Aleksandra Pogorzelskiego dotyczyła ankieta repatriacyjna włączona do akt 825/d, przekazana w 1959 roku do Biura "C" MSW.</p>	<p>Materiałów 825/d brak.</p>
<p>Aleksander Pogorzelski był w 1953 roku rozpracowywany przez Wydz. II Departamentu I MBP do numeru 10853/53 jako były "kapitan RAF", który powrócił do Polski w roku 1947.</p>	<p>Materiałów brak. Wpis na podstawie zapisów kartotecznych.</p>
<p>Aleksander Pogorzelski od 1948 roku był rozpracowywany przez UB w Słupsku w ramach sprawy ewidencyjno-obszewacyjnej. Materiały złożono w archiwum w roku 1957. Nie ma dokładnych informacji na temat innych jednostek prowadzących sprawę. Z protokołu brakowania wynika, że całość dokumentacji pochodziła z 1948 roku.</p>	<p>Materiały o sygn. 977/II zostały zniszczone. Wpis na podstawie zapisów ewidencyjnych.</p>